

РЕШЕНИЕ

№ 51

гр. София, 10.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-23, в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Даяна К. Топалова

при участието на секретаря Димитринка Анг. Иванова
като разглежда докладваното от Даяна К. Топалова Търговско дело № 20231100900927 по описа за 2023 година

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 405 от КЗ, вр. чл.99 от ЗЗД и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Ищецът извежда съдебно предявените субективни права при твърденията, че на 04.03.2022 г. като лизингополучател сключил с „ОТП Л. ЕООД, като лизингодател, договор за финансов лизинг № 226632065376, по силата на който лизингодателят се задължил да придобие и предостави за ползване, срещу възнаграждение, моторно превозно средство лек автомобил марка „Toyota“, модел „Land Cruiser 4.6 V8“ на стойност 137 486.39 лв. с ДДС. На 07.03.2022 г. като лизингополучател, в качеството му на застраховател, сключил с ответника договор за имуществена застраховка „Каско“ за лизинговия лек автомобил, при застрахователна сума равна на действителната стойност на автомобила в размер 268 900 лв. В срока на действие на договора, в периода 11.04.2022 г. – 12.04.2022 г. твърди да е настъпило застрахователно събитие, а именно кражба на лекия автомобил от подземен паркинг, гаражна клетка, със заключваща се ролетна щора, на сграда, находяща се в гр. София, Студентски град, ул. „*****“, за което събитие е уведомил застрахователя. На 22.11.2022 г. ответникът заплатил на лизингодателя 50 % от стойността на автомобила, а именно сумата 126 565.66 лв. и отказал да заплати остатъка до пълния размер, позовавайки се на клаузата на т.94.1 от Общите условия, приложими към застрахователния договор. Съгласно тази клауза при настъпване на събитие „Кражба на МПС“ и непредставяне на свидетелство за регистрация на МПС – част 2, застрахователят не може да откаже изцяло плащане на застрахователното обезщетение, а изплаща обезщетение, в размер на 50 % от действителната стойност на лекия автомобил, към момента на настъпване на събитието. Твърди, че застрахователят е длъжен да плати застрахователното обезщетение в пълен

размер, когато неизпълнението на задължение не се намира в причинно – следствена връзка с настъпването на застрахователното събитие, допринесло е или спомогнало за настъпването на застрахователното събитие, съгласно и чл.395, ал.5 от КЗ, каквото представянето на свидетелството за регистрация не е. Предвид това счита, че застрахователят следва да заплати действителната стойност на автомобила, поради което и предвид частичното плащане следва да заплати още сумата 110 005.24 лв. (съгласно допуснатото изменение на иска чрез намаляване на неговия размер в съдебно заседание на 12.12.2023 г.) и лихва за забава в размер 8469.46 лв. за периода от 31.08.2022 г. до 14.05.2023 г. (съгласно допуснатото изменение на иска чрез намаляване на неговия размер в съдебно заседание на 12.12.2023 г.), които вземания са му прехвърлени по силата на договор за цесия, сключен на 24.03.2023 г. с лизингодателя, за което ответникът е уведомен. Претендира разноски.

Ответникът, в първоначалния отговор на исковата молба, признава факта на сключен с ищеца договор за имуществена застраховка за процесния автомобил. Оспорва иска с твърдения, че ищецът няма вземане, доколкото с плащане на застрахователно обезщетение, в размер 126 565.66 лв., след приспадане на сумата 5759.84 лв., представляваща три изискуеми вноски от застрахователната премия, е изпълнил задължението си, поради което договорът за цесия е нищожен поради липса на предмет (съществуващо вземане). Твърди, че е заплатил 50 % от стойността на автомобила, тъй като безспорно е установено, че към момента на кражбата СРМПС – част 2 се е намирало в автомобила, поради което приложение намира т.94.1 от ОУ . С тази клауза отнапред е уговорен обем на застрахователно покритие. Предвид изложеното счита, че уговорката, представянето на част 2 да е предпоставка за изплащане на обезщетението, е проявление на свободата на договаряне. В евентуалност твърди, че неизпълнението на задължението за предоставяне на част 2 е значително, с оглед интересите на застрахователя, по смисъла на чл.408 , ал.1, т.3 от КЗ. Отделно от това твърди, че макар това задължение да не е от естество да способства настъпването на събитието, то доколкото по този начин се предоставя възможност за незасичане на автомобила като обект на кражба, съответно от естество окончателно да способства настъпване на последиците, е от естество да обоснове намаляване на застрахователното обезщетение. Оспорва иска за лихва с твърдения за акцесорния му характер и недължимост на главницата. В евентуалност оспорва началния момент на забавата с твърдения, че не са предоставени нотариално заверени декларации по чл.264, ал.2 ДОПК и чл.25, ал.8 от ЗННД, както и нотариално заверено пълномощно, в полза на застрахователя.

В допълнителната искова молба ищецът поддържа доводите, изложени в исковата молба, с които обосновава и неоснователност на възражението за нищожност на договора за цесия, с твърдения, че са спазени изискванията на закона, предметът е точно индивидуализиран, а към момента на сключване на договора съществува задължение за плащане на 50 % от действителната стойност на автомобила, след приспадане на размера на три вноски от застрахователната премия. В допълнение твърди, че при определяне на размера на застрахователното обезщетение ответникът не е приложил императивните норми

на чл.395, ал.5 КЗ и чл.408, ал.1, т.1 КЗ, изискващи да се изследва дали неизпълнението е допринесло или спомогнало за настъпване на събитието. Отказът на застрахователя твърди да е в противоречие и с практиката на ВКС, съгласно която оставянето на регистрационния талон в откраднатото МПС не съставлява значително, с оглед интереса на застрахователя неизпълнение на задължението по застрахователния договор, по смисъла на чл.408, ал.1, т.3 от КЗ, поради което и не е основание за отказ да се изплати обезщетение.

В отговора на допълнителната искова молба поддържа изложеното в отговора на исковата молба и признатите факти на сключване на застрахователния договор, настъпване на събитието и заплащане на обезщетението. Твърди посочената от ищеца съдебна практика да е неотнормисима като постановена при действието на отменения КЗ. Оспорва лекия автомобил да е бил паркиран в гаражна клетка със заключена ролетна щора.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира от фактическа и правна страна следното:

Относно иска с правно основание чл.405 КЗ.

Отговорността на ответното дружество е предпоставена от установяването на сключен и действателен между страните, към момента на настъпване на застрахователното събитие, договор за имуществена застраховка „Каско на МПС“, кражба на автомобила, обект на договора, представляваща покрит застрахователен риск и размера на вредите.

Безспорно по делото е обстоятелството, че на 07.03.2022 г. между страните е сключен договор за имуществена застраховка „Каско“ за лек автомобил, марка „Toyota“, модел „Land Cruiser 4.6 V8“, в срока на действие на който, в периода 11.04.2022 г. – 12.04.2022 г., е настъпило застрахователно събитие - кражба на лекия автомобил от подземен паркинг на сграда, находяща се в гр. София, Студентски град, ул. “*****”. Установен като безспорен е и фактът че на 22.11.2022 г. ответникът е заплатил на лизингодателя обезщетение в размер 126 565.66 лв., както и факта, че 24.03.2023 г. между ищеца и лизингодателя „ОТП Л. ЕООД“ е сключен договор за цесия, с предмет процесното вземане. Част от допълнителното съдържание на застрахователния договор са и представените по делото общи условия.

Спорен по делото е въпросът, относно обема на отговорността на застрахователя. В тази връзка ответникът противопоставя възражение за упражнено право да откаже пълното заплащане на застрахователно обезщетение, позовавайки се на изричната уговорка, съгласно клаузата на чл.94.1 от Общите условия, и неизпълнение на задължението по чл.76.8 от тези условия.

Съгласно чл.76.8 от ОУ, към застрахователния договор, застрахованият се е задължил при напускане на застрахованото МПС да не оставя заключващите устройства в него, както и свидетелството за регистрация на МПС - част I и/или част II и/или документ за собственост. С клаузата на чл.94.1 от ОУ е уговорено, че при непредоставяне на свидетелство за регистрация част II застрахователят не може да откаже изцяло изплащане на застрахователно обезщетение, а изплаща на застрахования обезщетение в размер 50 % от

действителната стойност на МПС, към момента на настъпване на застрахователното събитие.

Правото на застрахователя да откаже (пълно или частично) заплащане на застрахователно обезщетение е уредено с императивни правни норми и всякога елемент от фактическия му състав е наличието на пряка причинна връзка между неизпълнението на конкретно задължение на застрахования (произтичащо от закона или уговорено с договора) и настъпването на застрахователното събитие, с оглед това, че застрахователният риск е елемент от същественото съдържание на договора за застраховка (напр. чл.363, ал.4 КЗ, чл.408 КЗ, чл.395, ал.4 и ал.5 КЗ). Следователно, клаузите в застрахователния договор, които уреждат това право не трябва да противоречат на тези правни норми, в противен случай биха били нищожни.

Конкретно, правото на частичен отказ да се изплати застрахователно обезщетение, в случай, че застрахованият не изпълни задължение, свързано с мерки за предотвратяване и ограничаване на вредите (на каквото именно се позовава ответникът), а именно предпазване на застрахованото имущество от вреди, спазване на предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност, е уредено в чл.395, ал.4, изр.2 КЗ. От тълкуването на тази норма следва извод, че правото на намаляване на обезщетението възниква в случай на неизпълнение на задължение по договора (свързано с предотвратяване и/или ограничаване на вредите), което не е предвидено като основание за отказ и е станало причина за настъпване на застрахователното събитие, като правото на намаляване е съответно на този принос (тежестта на нарушението). Дори и при изрична уговорка в застрахователния договор липсата на тази изискуема от закона причинна връзка между неизпълнението и събитието, не освобождава застрахователя и последният следва да изплати изцяло застрахователното обезщетение – арг. от чл.395 ал.5 от КЗ. Доказателствената тежест да установи факти, от които може да се направи извод за наличие на такава причинна връзка, е на ответника, тъй като благоприятните последици от наличието на такава връзка – частичното ескулипиране, настъпва в неговата правна сфера. Доказването е достатъчно да е непълно, а именно на вероятност, но поне в средна числена стойност, неизпълненото задължение да е довело (способствало) за настъпването на събитието и вредите.

Ответникът се позовава на неизпълнение на предвидено в договора задължение на застрахования да не оставя свидетелството за регистрация на МПС - част II в автомобила при напускането му, за да обоснове право да намали застрахователното обезщетение с 50 % при настъпило събитие кражба на МПС. Несъмнено, неизпълнението на това задължение, е дефинитивно негодно да бъде причина за настъпване на събитието кражба – противозаконно отнемане на лекия автомобил от владението на собственика, поради което следва да се разгледа вероятния принос на това неизпълнение към вредите и тяхното ограничаване.

В тази връзка ответникът се позовава на обстоятелството, че неизпълнението на задължението на застрахования е от естество да осуети евентуална възможност за предотвратяване на вредите от застрахователното събитие от контролните органи за

движение по пътищата. Това позоваване не е коректно, тъй като при застрахователно събитие „кражба“ вредите настъпват с отнемането на автомобила, доколкото именно от този момент същият е извън фактическата власт на собственика, а последният е лишен от възможността да го ползва и да се разпорежда с него. В този смисъл, наличието или не в автомобила на свидетелството му за регистрация не може да предотврати вредите, тъй като същите са настъпили, но би могло да влияе на обема на отговорността на застрахователя, в случай че автомобилът бъде установен от контролните органи преди изплащане на обезщетението и с оглед състоянието, в което е установен (чл.127 и чл.127.1 от Общите условия). Следователно, в тази насока следва да се разгледа и значението на свидетелството за регистрация за установяване на МПС-то и връщането му на собственика. Част втора на свидетелството за регистрация има за цел да идентифицира превозното средство при движение по пътищата, съгласно чл.33, ал.4 и ал.5 от Наредба № 1-45/24.03.2000 г., поради което и водачът на МПС е длъжен да носи това свидетелство при управление на лекия автомобил, съгласно [чл. 100, ал. 1, т. 2 от Закон за движение по пътищата](#). Санкцията за неизпълнение на това задължение, съгласно чл.183, ал.1, т.1 от ЗДвп, е глоба, но не и спиране на лекия автомобил от движение, в която единствена хипотеза би имало значение държането или не на свидетелството, тъй като би пречило последващото движение и установяване на автомобила. Такава последица (спиране от движението) обаче не е предвидена при неизпълнение на задължението за представяне на свидетелство за регистрация, съгласно чл.171, ал.2 от ЗДвП. Следователно, фактът дали водачът, отнел протовозаконно лекия автомобил, е в държане или не на свидетелството за регистрация, в случай на осъществен контрол на пътя от компетентните контролни органи, може да има за последица единствено ангажиране или не на административно – наказателната отговорност на водача, но няма за последица задържане/спиране от движение на лекия автомобил до установяване на собствеността, което единствено би имало отношение към приноса на този факт към обема на вредите, за които застрахователят отговаря, в разяснения по – горе смисъл. Установяването на лек автомобил, който е противозаконно отнет, е резултат от действия, които органите дължат в случай на обявяване на автомобила за издирване до снемането му от издирване, които действия нямат отношение и са различни от осъществяване на функциите на тези органи по контрол за изпълнение на задължението, от страна на водачите, да са в държане на изискуемите по закон документи, при управление на МПС и конкретно на свидетелството за регистрация. В тази връзка с Инstrukция № 81213-749 от 20.10.2014 г. за реда и организацията за осъществяване на дейностите по контрол на пътното движение, издадена от Министъра на вътрешните работи (изм. и доп. ДВ. бр.58 от 7 юли 2023г.) са уредени конкретните действия, които контролните органи дължат за установяване на издирвано МПС, което е различна форма на контрол на пътното движение, от установяване на лица нарушаващи ЗДвП (арг. от чл.39, ал.4, т.1 и т.2 от Инstrukцията). В чл.48, ал.1, т.4 от Инstrukция е предвидено извършване на инструктаж на полицейските служители, по време на който се информират за издирваните МПС, преди започване на наряда. Всяка проверка на МПС задължително започва с извършване на справка по регистрационен номер на МПС и/или идентификационен номер на рама, чрез РСОД, а

когато РСОД е повредена, нарядът не разполага с такава или при друга невъзможност – чрез ОДЦ/ОДЧ (чл.62, ал.6 от Инструкцията). Видно тази проверка за установяване на издирваното МПС няма отношение към проверката на свидетелството за регистрация на автомобила и за същата данни от последното не са необходими. При установяване на издирвано ППС, когато е налице основание за това полицейският служител го задържа и уведомява ОДЦ/ОДЧ (чл.65).

В случай, че контролните органи не изпълнят посочените задължения по закон, при контрол на пътното движение, да извършат проверка дали проверяваното МПС има данни да е издирвано, към което изпълнение няма отношение проверката за свидетелството за регистрация, съответно не задържат автомобила при данни за издирване, то това поведение представлява нов факт, който прекъсва първоначалната причинна връзка и поставя начало на нова такава, последицата от която е именно неустановяване на лекия автомобил и към която причина държането на свидетелството няма отношение, съответно вредите от неустановяването не са във връзка с неизпълнението на задължението да не се оставя свидетелството за регистрация в лекия автомобил.

Предвид всичко изложено съдът намира, че оставянето на свидетелство за регистрация – част 2, в лекия автомобил, предмет на кражба, не може дори хипотетично да попречи на установяване на лекия автомобил от контролните органи, тъй като непредставянето му пред тези органи няма за законова последица преустановяване на движението на лекия автомобил, нито има отношение към изпълнение на задълженията на тези органи да извършват проверка дали автомобилите, които проверяват са обявени за издирване.

Следователно, клаузата на чл.94.1 от ОУ е уговорена в противоречие с императивна правна норма на чл.395, ал.4 КЗ, тъй като предвижда право на застрахователя да намали застрахователното обезщетение при неизпълнение на задължение на застрахования, което не е в причинна връзка с настъпване на събитието и вредите, поради което е нищожна, съгласно чл.395, ал.5 КЗ, вр. чл.26, ал.1, предл.1 от ЗЗД и застрахователят дължи заплащане на обезщетение, в размер на действителната стойност на лекия автомобил, към момента на настъпване на застрахователното събитие.

Съгласно заключението на приетата по делото съдебно – автотехническа експертиза действителната стойност на лекия автомобил, към датата на събитието, е 245 210 лв. След приспадане на три дължими вноски от застрахователната премия, в общ размер 8639.76 лв., и заплатената извънсъдебно част от застрахователното обезщетение, в размер 126 565.66 лв. (който факт е безспорен), ответникът е останал задължен за обезщетение в размер 110 004.58 лв., което е прехвърлено на ищеца от лизингодателя със сключения на 24.03.2023 г. договор за цесия. В заключението на експертизата, в отговор на зад.2 е посочен размер на обезщетението след приспадане на посочените по – горе суми 110 005.24 лв., но при пресмятането е допусната аритметична грешка, поради което относно този извод съдът не го кредитира.

Предвид изложеното искът е основателен за посочения размер от 110 004.58 лв. и

следва да бъде уважен, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба, на 15.05.2023 г., до окончателното плащане, и следва да бъде отхвърлен за разликата до пълния предявен размер от 110 005.24 лв.

Относно иска с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД.

Съгласно чл. 405, ал. 1 КЗ, при настъпване на застрахователното събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение в уговорения срок. Срокът не може да бъде по-дълъг от срока по чл. 108, ал. 1-3 или 5, а именно 15 дни от представяне на всички доказателства по чл. 106. Същото е уговорено и в т.129 от ОУ, съгласно който изплащането на застрахователното обезщетение се извършва до 15 дни след представяне на всички изискани от застрахователя документи. От представеното от ищеца писмо от 13.07.2022 г., получено на същата дата от ответника, се установява, че с него са представени на застрахователя, сочените от ответника за липсващи документи към заявлението за щета, а именно декларация по чл.264, ал.2 от ДОПК и пълномощно. Декларация по чл.25, ал.8 ЗННД не се изисква, доколкото собственик на превозното средство е юридическо лице. Следователно, за неизплатената част ответникът е изпаднал в забава на 29.07.2022 г. (15 дни след 13.07.2022 г.). Началната дата на периода на претенцията е след тази дата, а именно 31.08.2022 г., поради което искът е основателен за целия претендиран период. Изчислен, с помощта на компютърна програма, размерът на лихвата за забава върху главницата в размер 110 004.58 лв., за процесния период 31.08.2022 г. – 14.05.2023 г. (за 15.05.2023 г. е присъдена законна лихва като правоувеличаваща последица на предявяване на иска, поради което не се включва в периода) е 8434.54 лв., поради което искът е основателен за този размер и следва да бъде отхвърлен за разликата до пълния предявен размер от 8469.46 лв.

Относно разноските в производството:

При този изход на спора и на основание чл.78, ал.1 ГПК на ищеца следва да се присъдят направените в производството разноски, съразмерно на уважената част от исковете, в размер 19 742.58 лв. за държавна такса, възнаграждение на вещо лице и адвокатско възнаграждение.

На ответника, на основание чл.78, ал.3 ГПК, следва да се присъдят разноски, съразмерно на отхвърлената част от исковете, в размер 0.09 лв. юрисконсултско възнаграждение.

При тези мотиви Софийски градски съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „А. ” АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ”*****, да заплати на „Б.А.“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: - гр. София, бул. ”*****,

на основание чл. 405, ал.1 от Кодекса за застраховането, вр. чл.99 от ЗЗД сумата от **110 004.58 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение по имуществена застраховка „Каско на МПС” за вреди, причинени от кражба на лек автомобил марка „Toyota“, модел „Land Cruiser 4.6 V8“, извършена в периода 11.04.2022 г. – 12.04.2022 г. в подземен паркинг на сграда, находяща се в гр. София, Студентски град, ул. “*****”, **ведно със законната лихва** върху главницата от датата на подаване на исковата молба - 15.05.2023 г. до окончателното погасяване **като отхвърля иска** за сумата над 110 004.58 лв. до пълния предявен размер от 110 005.24 лв. и на основание **чл.86, ал.1 от ЗЗД** да заплати сумата **8434.54 лв.** – лихва за забава за периода от 31.08.2022 г. до 14.05.2023 г. **като отхвърля иска** за сумата над 8434.54 лв. до пълния предявен размер от 8469.46 лв.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „А. ” АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ”*****”, **да заплати на „Б.А.“ ООД**, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: - гр. София, бул. ”*****”, **на основание чл.78, ал.1 ГПК сумата 19 742.58 лв.** – разноски за производството за държавна такса, възнаграждение на вещо лице и адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Б.А.“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: - гр. София, бул. ”*****”, **да заплати на ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „А.” АД**, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ”*****”, **на основание чл.78, ал.3 ГПК сумата 0.09 лв.** – разноски за производството за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Апелативен съд - София в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____